

Св. Василій, кой-то по кроеве-ты на Божественнѣ-тѣ сѣдѣхъ трыбаше да замѣни Св. Атанасія въ ряда на славнѣ-тѣ му черковнѣ службѣ бѣше Еписконъ въ Каппадокійскѣ — Кесаріѣ, и много тяжкы были черковны-ты обстоятелства, кога-то ся подгърбилъ на тѣзи си длѣжнось. Источенъ императоръ тогава былъ распале-

чихмы, да прѣзирамы бѣсове-ты, на кои-то ся толкози чюдять“ (Твор. Св. Оту. Год. 2, кн. 3, стр. 75).

Като си свършили вече наукѣ-тѣ, Василій и Григорій си прибрали пакъ при свои-ты семейства, и си крѣтили и двама-та. Послѣ Василій обыко-лилъ Месопотаміѣ, Палестинѣ и Египетѣ, дѣто врѣдомъ почти намиралъ пустыножители, та си чюдилъ съ подвигы-ты имъ, и си распалило и негово-то желаніе, да си посвати вече живота на уединеніе. Като мѣсто на свое-то подвижничество, той си избралъ еднѣ прѣкраснѣ, осыненѣ съ гѣсть лѣсъ горѣ, край брѣгове-ты на рѣкѣ-тѣ Ирисѣ. И кога-то ся поселилъ вече тамъ выкалъ и приятели си Григорія, та да си подвизавать заедно; нѣ нему по-добрѣ му ся видѣло да си живѣе у тѣхъ зацо-то тамъ могылъ да си занимава сякакъ, — и съ мирно-то си съзерцаваніе въ Бога, и да си работи нѣщичко въ ползѣ на общество-то. При това можяше ли да остави остарѣлы-ты си родители самы? — Той имъ помагаше въ ступанскы-ты работы, и пакъ си живѣяше, макаръ и при тѣхъ, като сщцы монахъ: храняше ся само съ коравъ хлѣбецъ и соль, и пиаше чистѣ, простѣ водицѣ, обличяше ся съ еднѣ простѣ дрешкѣ, спеше си на голѣ-тѣ земѣ, и постоянно-то му занятіе бываше молитва-та и прочитаніе-то на Слово Божіе. Нѣ Св. Василій го выкалъ пакъ, и все понастойтельно отъ прѣди, описываещъ му съ единъ привлѣкателенъ начинъ уединительныи си животъ. Най-послѣ Григорій го послушялъ и отишълъ. Рѣдѣ-тѣ на двама-та подвижници тамъ бѣхъ хванкы ииѣхъ вече отъ различны-ты имъ тяжкы работы: тѣ извайвахъ и дѣлахъ камни, садихъ и пояхъ дръвеса и овошкы, торихъ земѣ-тѣ, и товара си за сичко носяхъ все на-грѣбѣ. Като отдахъ на трудове-ты имъ служяхъ само молитвы-ты, псалмонѣне-то и чеченіе-то на Св. Писаніе спроти стары-ты тълковници. Уединеніе-то имъ най-послѣ скоро станѣло най-населено-то мѣсто, зацо-то много отъ хора-та желаяхъ да си ползуютъ отъ тѣхныи примѣръ и наставленіе. Тогава Василій ся сумясалъ да основе киновитійскій или общежителный животъ, сир. на такыа иноци, кои-то за отличіе отъ еремиты-ты или пустыножители-ты на самѣ, да си живѣють задружно въ общество, и да си помагать единъ на другъ, кога-то имѣтъ нуждѣ и духовно, и тѣлесно. Затова той училъ новы-ты тамъ подвижници, какъ да си направятъ монастыри-ты, да си помагать единъ на другъ въ нужды-ты, да ся занимавать въ духовно-то псалмонѣне и молитвѣ-тѣ, и какъ да приготвятъ прибѣжища зарадъ бѣдны-ты. У него тѣ могли да глѣдять образа на доброторность-тѣ, зацо-то прѣдъ единъ голѣмъ гладъ, кой-то бѣше сполѣтъль еднѣ отъ ближны-ты тамъ области, той продалъ сичкыи си недвижимъ имотъ, и съ пары-ты му прѣхранвалъ безбройны толпы народъ, кои-то по слухъ само ся стичали при него отъ вредъ. Отъ негово-то помаганіе си ползовали нѣсамо Христиани-ти, ами и Іудеи-ти.

Св. Василій бѣше и още пресвитеръ, кога-то Кесарійска-та черкова ся излагаше въ опасность прѣдъ Арианы-ты, въ царуваніе-то на Валента, и само слѣдъ смърть-тѣ на свои Архиастирь, кому-то служяше за дѣсна рѣкѣ и главенъ съвѣтникъ, той си провѣзвалъ на мѣсто-то му. Като станѣлъ вече Кесарійскы прѣвосвященникъ, най-пърѣ си прославилъ съ мѣжественнѣ-тѣ си забранѣ на православіе-то отъ Арианы-ты, а послѣ — и съ различны-ты си каноническы постановленія, касателно до черковно-то благочиніе, както и съ писменно-то излаганіе на литургіѣ-тѣ, коя-то днесъ му носи имя-то, още и съ отваряніе-то на прѣвѣ-тѣ широка болницѣ въ Кесаріѣ отъ доходы-ты му.